Utlandet.

Stambulows mord.

Den komedi, hvilken nyligen utspelats i Sofia och afslutades med en dom öfver Stambulows mördare, hvilken har starkt tycke af ett frikännande, erhåller en betydelsefull epilog genom offentliggörandet af ett bref, som Stambulow kort före sin död sände furst Ferdinand, under det denne uppehöll sig i Karlsbad. Man erinrar sig, hvilket uppseende det på sin tid väckte, att fursten vägrade att gifva den sjuke Stambulow tillåtelse att för sin helsas återställande företaga en resa i utlandet. Ferdinand vårdade sig ej ens om att svara på det bref, han mottog från sitt lands främste statsman, liksom han redan förut lemnat utan afseende flera böneskrifter från Stambulow.

Det är att märka att Stambulow enligt egen uppgift i viss mån gifvit fursten orsak till missnöje. Men så hade han också fått utstå mycket. I Juli månad 1894 hade polisprefekten Radoslawow häktat Stambulow och hela hans hus. Stambulow besvärade sig deröfver hos fursten, men utan resultat. Ett af Stambulows barn hade vid denna tid insjuknat, men man tillät honom ej att anlita läkare. Allt ifrån mörkrets inbrott var det ej för någon tillåtet att hvarken inträda i f. d. ministerpresidentens hus eller gå ut ur det samma. Detta belägringstillstånd kunde ej annat än på det djupaste kränka Stambulow, och vid sådant förhållande är det klart, att det ej skulle behöfvas mycket för att han skulle gifva luft åt sin bitterhet. I den ofvannämnda skrifvelsen erkänner Stambulow, att han gått för långt i sina uttryck, och ber fursten om förlåtelse härför.

Han hänvisar sedan till det faktum, att äfven den parlamentariska undersökningskommissionen icke anklagat honom för något svårt brott. Om fursten, säger Stambulow, behagar läsa igenom kommissionens berättelse, så skall han finna, hvilka de förseelser egentligen äro, för hvilka han beskylles: att ha blandat sig i valen, att ha uppsnappat och brutit några emigranters bref o. s. v. Men då till och med denna undersökningskommission, i hvilken dock hans bittraste fiender ha säte och stämma, ej kunnat komma fram med några mera graverande beskyllningar, så anser sig Stambulow ha rätt att af sin herskare begära, det han sätter en gräns för de olagliga förföljelserna.

Det slags frihet, som Stambulow åtnjuter i Sofia, skildrar brefvet i drastiska ordalag. Om han under dagens lopp går ut, så följa efter honom, liksom efter en brottsling, två gendarmer till häst och två till fot. Hans hus bevakas om dagen af fyra gendarmer till fot, hvartill om natten ytterligare komma två beridne, hvilka genom att ständigt rida fram och tillbaka störa ej blott Stambulows och hans familjs, utan äfven grannarnes sömn. Dessa ordningens väktare ha order att, om Stambulow om natten skulle gå ut ur huset, häkta honom och i händelse af motstånd, skjuta ned honom. Vidare säger Stambulow, att premierministern Stoilows hemliga agenter, till hvilka hörde äfven ministrarna Beltschews och Wulkonitschs mördare, af polisen fingo underrättelse, så ofta ången lemnade sitt hus. »Jag skulle», så slutar Stambulow sitt bref, «ej ha kunnat besluta mig för att besvära ers kungliga höghet med mina klagomål, om jag kunde vinna gehör å annat håll. Men då jag är föremål för förföljelse från era ministrars sida, så vänder jag mig med min anhållan om skydd och rättvisa till er, deras herre».

Den omständigheten, att detta bref lemnades obesvaradt, säger mer än hela volymer skulle kunna göra.

Tio dagar senare mördades Stambulow.

Notiser från utlandet.

Senatsvalen i Frankrike. Radikalerna hade gjort sig stora förhoppningar om resultatet af de nu skedda valen till senaten. Detta resultat skulle, så trodde man, bli en demonstration mot sjelfva senaten och fastslå, att det radikala partiets kraf på en grundlig reform, om icke ett afskaffande af senaten bars upp af folkviljan. Bourgeois och hans anhängare misstogo sig. Valresultatet är långt ifrån att svara emot deras förväntningar, des har i stället gifvit stöd åt kabinettet Méline.

En tredjedel af senatens platser, d. v. s. 92, skulle genom nya val besättas, och dessutom skulle man besätta 5 platser, hvilka blifvit lediga genom dödsfall. Af dessa 97 platser ha de moderate republikanerna hittills innehaft 66, de radikale 10, de konservative 20 och socialisterna 1. Radikalerna hade nu gjort sig förhoppning om att kunna eröfra minst hälften af de lediga platserna. Men det gick annorlunda. Trots en liten vinst för yttersta venstern ha de moderate på det hela taget utgått som segrare ur valkampanjen, hvilken från radikalernas sida förts med uppbjudande af hela deras ej ringa agitationsförmåga. Af de 97 senatsplatserna ha nu 66 tillfallit de moderate republikanerna, 16 de radikale, 3 socialisterna och 12 monarkisterna. 29 af de nyvalde ha ej förut haft säte i senaten; af dem äro 10 medlemmar af deputeradekammaren. Senaten består nu af 224 moderata republikaner, 39 radikaler, 4 socialister och 30 monarkister. I Haute Garonne ha Constans och Hebrard, chefredaktör för *Le Temps*, besegrats af två obskura radikaler, Ournac och Abeille. Deputeraden Raynal är vald i Bordeaux. I Marne, der annars Bourgeois har sitt starkaste stöd, föllo alla åt honom rekommenderade kandidater igenom.

De moderata tidningarna betrakta utgången af valen såsom ett allvarligt nederlag för radikalismen och äro öfvertygade om, att Bourgeois spelat ut sin roll för den närmaste tramtiden.

Constans och senatsvalen. F. ministern Constans har till senaten ingifvit klagomål öfver senatsvalen i söndags, i det han påstår, att valmanöver egt rum, och att han faktiskt blifvit vald i andra valförrättningen.

Turkiske understatssekreteraren Bertram Effendi. Turkiska regeringen gör stora ansträngningar för att förmå understatssekreteraren Bertram Effendi att återtaga sin afskedsansökan. Regeringen föreslår att anställa en medhjelpare.

En märklig nyhet på läkarekonstens område. Från Paris telegraferas, att en dr Cabot från Berk sur mer kommit till förstnämnda stad för att inför den medicinska akademien redogöra för en ny metod att bota puckelryggiga. Han säger sig redan ha lyckats bota 37 ofärdiga barn. Metoden är följande: läkaren trycker, sedan patienten blifvit kloroformerad, in utväxten och anbringar sedan förband, hvilka få qvarblifva, till dess kroppen erhållit den önskade gestalten. Det tillägges, att dr Cabot under sin vistelse i Paris blef så öfverlupen af ofärdiga menniskor, hvilka ville bli botade, att han hals öfver hufvud begaf sig derifrån.

Instörtad kyrkkupol. I torsdags e. m. instörtade kupolen på militärlasarettets kyrka i Neapel. Två underofficerare och två soldater begrofvos under ruinerna. Den ene underofficeren lyckades man dock framdraga oskadd. Vidare dödades en qvinna och en annan blef svårt sårad.

Oroligheter på Kreta. Från Kreta meddelas, att muhammedanerna ånyo angripit de kristna, hvarvid två af dessa blifvit dödade. En mängd landtbor har begifvit sig till Kanea och vågar ej återvända till sina hem. Händelsen har framkallat betänklig upphetsning i Kanea.

"De naturliga fötternas sällskap". Under denna benämning bildades, enligt *Ostasiat. Lloyd* för någon tid sedan i Shanghai ett sällskap, i spetsen för hvilket stå två i Shanghais sällskapskretsar välbekanta engelska damer. Sällskapets uppgift är att förmå kinesiskorna att lägga bort den gamla seden att på onaturligt vis klämma ihop sina fötter. I detta syfte offentliggjorde sällskapet för någon tid sedan en broschyr, som skulle öfverlemnas till kinesiske kejsaren och enkekejsarinnan och hvari man bad majestäterna förmå folket att uppgifva denna vana. Skriften, hvilken naturligtvis var affattad på kinesiska språket, blef af öfverste Denby öfverlemnad till utrikesministeriet för att befordras vidare till deras majestäter. Utrikesministeriet har emellertid nu sändt öfverste Denby ett afböjande svar, hvari det bl. a. heter, att fötternas hopsnörning länge varit i bruk hos kineserna. De, hvilka ej vilja, att deras barns fötter skola hopsnöras, äro icke tvungna att foga sig efter bruket, medan å andra sidan de, hvilka fasthålla vid det gamla, ej kunna hindras deriträn. Höga vederbörande måste i denna sak tillåta underåtarna att göra, som de sjelfva finna för godt. Ministrarne ha derför äran meddela, det de finna det vansklig att efterkomma den framstälda begäran om att skicka skriften till kejsaren och enkekejsarinnan, men de skola bevara den i sitt arkiv.

Socialister som arbetsgifvare.

Man erinrar sig kanhända hvilken utomligt sträng disciplin ledarne af detta såsom ett praktiskt-socialistiskt experiment grundade »arbetarnes eget glasbruk», *la verrerie ouvrière*», i Albi funnit sig föranlåtna att utöfva. Man hade här alltså — skrifver norska »Aftenpostens» Pariskorrespondent — ett nytt stöd för den satsen, att det regemente, som här utöfvades, skulle och måste komma att bli åtskilligt stramare, åtskilligt mer främmande för humanitetens fordringar, än hvad fallet behöfver vara i förhållandet mellan den enskilde arbetsgifvaren och hans folk. De, som lidit af det socialistiska experimentet i Albi ha icke velat gifva sig till tåls med denna erfarenhet, utan ha framfört sina klagomål på ett sätt, som häntyder på möjligheten af att man äfven här kan få bevittna en af dessa våldsamma konflikter, hvilka man från socialistisk sida framstält såsom något, hvilket skulle komma att försvinna samma dag, som den usla »kapitalismen» aflöstes af »arbetsmedlens sicialisering».

Förhållandet är i korthet följande: Fyra arbetare vid glasbruket ha nyligen blifvit afskedade från sina platser. Kan man sätta tro till den förklaring, hvilket de afgifvit angående orsakerna till sitt afskedande, måste man medgifva, att det är en sä temligen despotisk regime, som deras förutvarande kamrater — nu fabrikens ledare — ha velat inviga. De förbrytelser, hvilka förorsakat deras afsked, ha icke bestått i några försummelser i arbetet, utan deri, att de varit nog dristiga att hysa en sjelfständig åsigt och våga uttala den. Den ene af dem hade önskat få upplysningar om företagets ekonomiska ledning. Den andre hade yttrat den förmodan, att de 65,000 francs, hvilka styrelsen tillerkänt sig sjelf såsom arvode, vore alldeles för mycket. Den tredje hade icke dolt sin förundran öfver, att när fabrikens styresman kom för sent till sitt kontor, var det ingen, som gjorde någon anmärkning deremot, medan arbetaren, som anlände tio minuter efter arbetstidens reglementsenliga början, utan förskoning blef straffad med förlusten af en timmes lön. Den fjerde syndaren slutligen hade antydt sitt missnöje med att »arbetarnes eget glasverk» skulle lyda under ett enda politiskt parti. Första straffet för dessa förseelser hade varit åtta dagars suspension. Då de fyra utan att låta hindra sig häraf likväl intunno sig för att få arbeta och förtjena sitt uppehälle, blefvo de afskedade.

Men nu kommer det allra mest karakteristiska. I den lilla staden, der allt, som angår den nya industriella anläggningen, naturligtvis är föremål för ett lifligt intresse, väcker historien om de fyra afskedade uppmärksamhet. Fackföreningarna och de hand i hand med dem arbetande partipolitiska föreningarna förstå, att detta är något, som icke är egnadt att uppehålla tron på de socialistiska förespeglingarna, och på att i teori och praxis i detta läger stå i samklang med hvarandra. De sätta sig i verksamhet för att få saken uppgjord i godo och tillbjuda för den skull sin bemedling. Men då få de från »arbetarfabrikens» styrelse det svaret — hvilket, när det kommer från en »kapitalistisk» arbetsgifvare, alltid plär framkalla arbetarnes indignation — att styrelsen icke ville ha med andra än sitt eget folk att göra och derför undanber sig hvarje inblandning af obehöriga. Fackföreningarna ha svarat med att öppna en insamling till förmån för de fyra afskedade arbetarne. Skola de taga steget fullt ut och proklamera strejk? Och skall i sådant fall ett dylikt påbud bli åtlydt af personalen vid »arbetarnes eget glasbruk»? Eller skall måhända styrelsen för detta störtas genom en palatsrevolution och arvodet af 65,000 francs öfvergå till andra personer, hvika äro villiga att åter taga de fyra afskedade till nåder? Men i så fall — hur skall det då gå med disciplinen?

Allt detta har hittills utvecklat sig nästan med en naturlags nödvändiga regelmässighet och styrka. För den utomstående iakttagaren erbjuder det ett intresse, hvilket dock visserligen måste vara blandadt med förstämning vid tanken på, hvad dylika lärorika erfarenheter skola kosta både samhället och de enskilde. Vore icke detta fallet, så kunde man nästan känna sig frestad att önska, det hvarje land inom sina egna gränser, på nära håll och i tillräckligt stor mättstock finge se anställt ett praktiskt försök sådant som det hvilket nu pågår i Albi. Erfarenheten är en dyrbar, ofta äfven sträng läromästare. Men de socialistiska illusionerna kunna väl icke botas för något billigare pris.

Helsingborgs gamla och nya rådhus.

Zinketsning för Helsingborgs Dagblad efter fotografi af hoffotografen *C. Dahlquist.*

Invigningen af vårt nya rådhus hafva vi velat hugfästa hos Dagbladets läsare genom att på invigningsdagen i bild återgifva det rättvisans palats, som nu står färdigt att tagas i bruk, vid sidan om den för våra dagars utveckling och anspråk oansenliga byggnad, som hittills tjenat detta ändamål, tillika med några hufvuddrag ur de begge byggnadernas historia.

Det enkla och obetydliga tvåvånings hus med sitt låga klocktorn, som i grunden på taflan synes strax till höger om det nya ståtliga rådhuset, är

Helsingborgs gamla rådhus,

som nu står i första träffen af det Helsingborg som går och väl snart nog endast tillhör minnenas verld.

Det gamla rådhuset är årsbarn med århundradet. Det fans vid tiden för dess tillkomst inga tidningar här i staden, och hvad arkiven förvara af bidrag till stadens historia i slutet af förra och början af detta århundradet, är åtminstone beträffande denna byggnad, högst obetydligt; mycket kan derföre krönikan icke hafva att härom förmäla. Af hvad som muntligen fortplantats och längre fram i tiden nedskrifvits samt befordrats till offentligheten synes emellertid framgå, att icke heller det gamla rådhuset tillkommit utan vånda. Berättelserna äro fragmentariska, något obestämda och kanske icke i allt tillförlitliga. I midten på 1790-talet har byggnadens uppförande påbörjats — det dåvarande gamla rådhuset kunde bortsäljas 1797 — och det för sin tid, att döma af det dominerande läge byggnaden erhållit, sannolikt såsom ganska storslaget ansedda byggnadsarbetet har bedrifvits så raskt, att vissa lokaler kunnat tagas i anspråk redan år 1796. Om deras användning för ett särskildt ändamål, innan rådhuset hunnit invigas, har Tengberg en karekteristisk berättelse, som här må återgifvas.

Mycket och länge grälades, skrifver Tengberg, om platsen för det nya rådhuset — samma ord skulle ej utan fog kunna användas äfven om det rådhus, som i dag inviges —, ty borgerskapet bestred det läge som huset innehar och rättegång var derom anhängiggjord. Bland andra skrifter, som i detta mål vexlades, lärer en gisslat landshöfdingen i länet på det hemskaste, hvadan åtal väcktes för ohöflight skrifsätt. Mig är berättadt af gamla män att landshöfdingen velat tillgifva undertecknarne af ifrågavarande skrift allt, om de upplyste hvem som var författaren till densamma; men omöjligt! De hade en med alla och alla med en uttänkt och sammansatt skriften; följden blef att smädelsen ansågs urbota och hela borgerskapet fick försona den med 14 dagars vatten och brödstraff å hvar och en; och blefvo de ytterligare hånade dermed att fängelset blef öfra våningen af omtvistade byggnad, der likväl ännu icke någon verksamhet var börjad af vederbörande. Tvenne stadsvaktkarlar stodo. med sina morgonstjernor på post utanför ingången.

Förtärandet af endast vatten och bröd lärer ej varit händelsen; dock, ehuru landshöfdingen gjorde fiera besök hos sina vänner, fann han dem alltid vid vattenkrukan och ankarstocken samt hade intet att anmärka; likväl förklarade han öppet, det han säkert visste att de lefde vid annat än vatten och bröd. En kopparslagare Stickler, som räknades bland de tecknade, omtalade denna katastrof en gång på en begrafningssammankomst i min närvaro och yttrade bland annat: »hade landshöfdingen gjort visitation vid sina besök, hade han funnit annat än vatten och bröd!«

Huru mycket häraf som är sant eller diktadt är svårt att veta; i allt fall torde det väl få anses vittna om att meningarne i början voro delade, och att enigheten då som nu vanns endast genom strider och vedermödor. Orätt är emellertid, då en senare historiograf öfver Helsingborg omtalar episoden såsom en invigning af rådhuset. Befintliga arkivhandlingar utvisar nemligen att en officiel invigning egde rum och att harmonien då var fullständigt återställd. Den försiggick först år 1800, hvilket alltså är att anse som det gamla rådhusets födelseår. Om denna högtidlighet innehåller «Stadens ålstas cassa bok» för åren 1777—1838 följande skildring, som nu säkerligen för första gången meddelas tryckt. — Vi följa nogrant originalets ortografi:

Anno 1800 Blef Wår Nya RådHus Färdit i Biörjan af Året Februari 5 Som var en Onsdag Då RådstuPredikan Wart Hållen i StorKyrkan Gik Magistraten, Samt Alla Stadens Ålsta, Under Pukers å Trumpeters Klang På Nya Rådhuset att för Första gången Inviga Det samma, Då Herr Borgmästaren Höll ett Ganska Wackert och Omt Tal, För oß alla, att söka till att befrämja Guds Fruktan Enighet och Sämja i bland oß, och Wåra Medborgare Herren Gifve oß alla sin nåd der till Att Kunna lefva i Kjärlek och Enighet Jelpsamhet den ena mot den Andra.

Samma handling upplyser, att rådhuset kostat staden 22,700 daler silfvermynt eller 3,783 riksdaler riksmynt 16 shilling.

Ur de tillgängliga arkivhandlingarna hafva vi ytterligare hemtat följande till det nu snart från skådeplatsen försvinnande rådhusets historia:

Den 9 Februari 1800 var för första gången «assemblé» uti nya rådhussalen för borgerskapet samt största delen af stadens respektive invånare, som ville vara med, till ett antal af något mer än 300 personer, «men då var — heter det — alla rummen uppfylda samt alla var nöjda och glada å fria.»

Vidare får man veta, att magistraten och stadens äldste kommit öfverens att lemna rådhussalen samt förmaket »att hålla assemblé uti«, då någon begärde det, mot 3 riksdaler banko för hvar gång. För sådant ändamål synes lokalen hafva användts rätt flitigt åtminstone den första tiden. En fru Killman har för sitt namn fått en plats i historien derigenom att hon dels var den första som för en «assemblé» begagnade rådhusvåningen — det skedde den 16 Februari år 1800 — dels under samma år ej mindre än elfva gånger hyrde rådhusets äfven för festligheter afsedda lokaler i samma sällskapliga syfte.

* * *

Utan strid har, såsom ofvan antydts, visserligen icker heller

Helsingborgs nya rådhus

blifvit till verklighet. Striderna hafva varit både långvariga och stundom äfven heta nog; men ur de skarpa meningsbrytningarna har till slut framgått ett resultat, med hvilket visst alla kunna vara nöjda.

Dessa strider med ordets och pennans vapen, dessa lifliga debatter om tomtplatser, om byggnadslinier, om gatureglerings, om situationsplaner, dessa fattade, upphäfda och åter fattade beslut — allt ligger vår egen tid så nära, att en detaljerad redogörelse nu skulle vara att hos kanske allt för många »*renovare dolores*» och dessutom äfven af andra skäl vara både olämplig och onödig. När man blickar tillbaka på förloppet, lär väl något hvar känna sig hågad att medgifva, att som vanligt ingen af de stridande haft absolut rätt och att det varit till gagn att de olika meningarne fått komma fram och pröfvas.

De första fröna till den skörd som nu mognat nedlades redan för ganska lång tid tillbaka, på 1870 talet, och: den förste såningsmannen är i detta som i så mycket annat i fråga om Helsingborgs utveckling stadsfullmäktiges dåvarande ordförande, öfverhofstallmästare *R. Tornerhjelm*. Planerna till ett nytt rådhus i hans kära Helsingborg sysselsatte honom lifligt de sista åren af hans lefnad, och det förunnades honom att se en komité tillsatt för frågans närmare utredning, och att sjelf såsom denna komités förste ordförande leda dess grundläggande arbeten. Det var i Februari år 1885 rådhusbyggnadskomitén tillsattes, och dermed kan rådhusfrågan sägas ha öfvergått »*from sounds to things*». Allt sedan har arbetet pågått med korta hvilotider och i skilda faser.

Komitén bestod ursprungligen af hrr öfverhofstallmästare *Tornerhjelm*, konsulerna *N. Persson* och *C. G. Stewénius*, öfverste *H. A. Siöcrona*, lifmedikus *J. L. Hafström*, borgmästare *E. v. Stockenström* och ingeniör *O. Trapp*. Närmast i röstetal var konsul P. Olsson. Komitén bemyndigades att med sig adjungera sakkunniga personer. Flera gånger har komitésammansättningen undergått förändringar. Redan i Mars 1885 afsäger sig borgmästare v. Stockenström uppdraget och ersättes med konsul *P. Olsson*. I Februari 1886 väljes stadsfullmäktiges dåvarande ordförande, general *G. O. Peyron*, till ledamot och ordförande i komitén. Samma år i Oktober förstärkes komitén med borgmästare *v. Stockenström* och handl. *C. E. Hedström*, af hvilka den sistnämnde utträder i September 1889 och efterträdes af d:r *G. Naumann*. Slutligen blir i April 1892 stadsarkitekten *M. Frohm* invald i komitén.

Komiténs sekreterare hafva varit lektor *S. Ljungdahl* och de senare åren auditör *N. Ljungman*.

Efter åtskilligt fram och tillbaka hinner man i Januari 1889 derhän, att komitén utfärdat inbjudning till pristäflan om fasadritningar. Vid täflingstidens utgång den 31 Maj s. å hade 6 förslag inkommit till komitén här i Helsingborg och 16 förslag inlemnats i Stockholm, eller inalles *22* täflande. Prisbedömningen egde rum den 4 Juni 1889 i Stockholm, hvarvid första priset, 1,000 kr., tilldelades arkitekten *A. Hellerström*, andra priset, 750 kr., arkitekten E. Hagberg och tredje priset, 500 kr., arkitekten A. Johansson. Derjemte inköptes för dertill anslagna 500 kr. ritningar af arkitekterna Sundbärg, Befve och Eug. Thorburn.

Prisdomare voro: öfverintendenten *H. Zettervall*, professorerna *E. A. Jacobsson* och *R. Isæus* samt lifmedikus *J. Hafström* och direktör *O. Trapp*.

De sex sålunda utmärkta täflingeritningarne utställdes omedelbart derpå ett par dagar i Stockholm och i sista hälften af Juni under några dagar å hôtel d'Angleterre i Helsingborg. Om den med första priset belönade täflingsritningen yttrade Helsingborgs Dagblad i sitt nummer för den 20 Juni 1889 följande, som det kan vara af intresse att nu erinra om:

Hr Hellerströms förslag visar ett rikt smyckadt palats i ren gotisk stil af sand sten och tegel samt med fot at granit. Det är försedt med torn i alla fyra hörnen och ett högt, fyrkantigt, dominerande klocktorn öfver längdfasadens midt. Byggnaden är i hög grad monumental, preglad af gotikens hela praktfulla rikedom, men fri från gotikens extravaganser. Hufvudportalen på vestra sidan gör ett synnerligen ståtligt och tilltalande intryck, liksom hela anordningen af den södra fasaden med sina elegant formade, utspringande trappor.

Prisdomarne blefvo genast eniga om att tillerkänna detta förslag första priset och trots de obestridligen stora förtjenster alla de öfriga projekten hvar för sig ega, behöfves det ingen långvarig jemförelse för att komma till det resultat, att hr Hellerströms förslag har afgjorda företräden framför alla de andra. Prisdomarne hafva till lika enhälligt tillstyrkt dess utförande, och man kan icke annat än lifligt önska förslagets förverkligande. Denna byggnads mäktiga proportioner och härliga stil, skulle såsom sig bör, ställa i skuggan de privata palats, som redan finnas och framdeles komma att resa sig i dess närhet och strax angifva dess karakter af stadens främsta offentliga byggnad.

Kort tid derefter, i September samma år, beslöto stadsfullmäktige att en ny rådhusbyggnad skulle uppföras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hr Hellerströms ritningar och anslogo intill 450,000 kr. för ändamålet.

Men ännu hade den segslitna rådhusfrågan åtskilliga öden att genomgå innan arbetet kunde börja. Först den *21 Juli 1891*, sedan situations- och planritningarne blifvit omarbetade, fattades ett beslut som ledde till direkt praktisk påföljd och som äfven innehöll byggnadsanslagets ökning till 470,000 kr. — ett belopp, hvilket, som bekant, icke heller det visat sig tillräckligt. Nu började emellertid grundgräfningsarbeten m. m. och den *16 Maj 1893* lades grundstenen, innelutande bl. a. ett dokument af följande lydelse:

Sedan det rådhus, som under början af år. hundradet uppbyggts strax söder om denna plats, visat sig ej längre motsvara stadens genom dess snabba utveckling ökade anspråk och Stadsfullmäktige derföre den 21 Juli år adertonhundranitioett beslutit att nytt rådhus för staden skulle uppföras, lades grundstenen till detta nya rådhus här den 16 Maj år adertonhundranitiotre under det tjugondeförsta året af Hans Majestät Konung

OSCAR den andres regering.

Vid denna tid var:

Robert Dickson Länets Höfding, Juris Utriusque Kandidaten Erik von Stockenström Stadens Borgmästare, Konsuln Peter Olsson Stadsfullmäktiges Ordförande och Kyrkoherden Teologie Kandidaten Claes Elis Johansson Stadsförsamlingens Pastor,

Komiterade för byggnadsarbetet voro:

Generallöjtnanten Friberre Gustat Oscar Peyron, Ordförande, Konsuln Peter Olsson, vice Ordförande, samt Stadsarkitekten Mauritz Frohm, Förste Stadsläkaren Kongl. Lifmedicus Medicine Doktorn Johan Lorentz Hafström, Lasarettsläkaren Medicine Doktorn Gustaf Naumann, vice Konsuln Nils Persson, Öfversten Hans Aron Siöcrona, vice Konsuln Carl Gustaf Fredrik Stewénius, Borgmästaren Erik von Stockenström och Ingeniören Oscar Ferdinand Trapp.

Efter ritningar af Arkitekten Josef Alfred Hellerström utfördes byggnadsarbetet under samme arkitekts ledning af Byggmästaren Frans A. Lundgren.

Gud gifve sin nåd till lagens rätta skipande och samhällets goda vård i detta hus,

Föga mera än tre och ett halft år derefter står i dag, den *9 Januari 1897* den monumentala byggnaden färdig att invigas.

*

Som hvarje helsingborgare sett, är rådhusets fasad uppförd af röd tegel med sockel och parterrvåning af granit, med listverk af Yxhult-kalksten och baldakinerna för figurerna af gotländsk sandsten. Invändigt äro socklar och listverk af kalksten och kapitäler samt ornerade slutstenar och anfangstenar af sandsten; kolonnerna i vestra entrén och trapphuset äro af granit.

— — —

Huru många rum och salar innesluter det stora rådhuset?

Parterrvåningen har 16 rum, 1 trappa upp finnas 17, 2 trappor upp 16, och i öfre våningen 15 rum.

I *källrarna* under byggnaden äro anbragta apparater för värmeledning, med kombinerad ång- och varmluft, enligt ingeniör H. Theorells i Stockholm konstruktion.

Bottenvåningen inrymmer besigtningslokaler för 2:dre stadsläkaren, polisafdelning jemte häkten, station för brandkåren, förvaringsrum för auktionssaker samt i de tre stora hvalföppningarna mot vestra fasaden disponibelt utrymme för andra ändamål.

Våningen en trappa upp upptages af dräteselkammarens expedition, rum för stadsingeniören, poliskammare, polischefsexpedition, rum för poliskommissarie, auktionskammare samt bostad för brandkårens sergeant.

Två trappor upp finnes stora festvåningen, som bildas af: i norr stadsfullmäktiges, i söder magistratens sessionssal samt deremellan ett förmak. På södra fasaden ha vi i midten borgmästarens rum, öster derom rådmännens rum, advokatrum och arkiv, och vester derom magistratssekreterarens rum jemte expedition och vaktmästarerum. Norr om stadsfullmäktigesalen äro belägna rum för stadsfullmäktiges ordförande, dräteselkammarens sessionsrum, ordföranderum, förmak, och vaktmästarerum. Vidare byggnadsnämndens och helsovårdsnämndens lokaler och stadsarkitektens rum.

Öfversta våningen, *tre trappor upp*, innehåller läktare till stora salarna, i södra delen 5 rum jemte ett mindre kök, afsedda som solennitetsvåning, — hvilken står i förbindelse med de stora salarnas läktargalleri — samt dräteselkammarens stora arkivrum. Vestra delen af våningen utgöres af öfre delen af de stora salarna; norra delen innrymmer stadsbibliotek samt 4 rum, deraf en större sal med kassahvalf, afsedd för en blifvande magistratens andra afdelning.

För fullständighetens skull kan tilläggas att samtliga våningarna äro försedda med ljusa och luftiga toilettrum och klosetter samt kassahvalf.

Ofvan stora trapphusets hvalf äro förvaringsrum för materialier m. m., för hvilka äfven tornrummen och vinden äro afsedda.

Inuti tornet leda 165 trappsteg upp till dess omgång, ofvan hvilken de fyra urtaflorna med sina 7 fots diameter sitta, synliga på långa håll, och tjenstgörande som en fyrbåk nattetid.

— — —

Efter denna summariska redogörelse föra vi läsaren till hufvudportalen å vestra fasaden, uppför terrassens afsatser, mellan piedestalerna med sina 3½ m. höga kandelabrar, och genom smidesjerngrinderna in i stora trapphuset, hvars hvalf och kolonner påminna om tempelsal.

Väggarne äro beklädda med engoberad fasadsten från Skromberga och hvalfven delvis försedda med rika färgorneringar samt ytmönster öfver hela hvalfkuporna, allt i olja, utfördt liksom öfriga dekorations- och målningsarbeten af målaremästare *Axel Holm* härstädes.

Trapphuset, som är försedt med steg och planer af hvit marmor, utmynnar i en korridor, förlagd på östra sidan af de stora salarne och förmaket, hvilket senare med sitt stora dekorativa maasverksfönster å fasadens midtelparti, då ingångsdörrarne äro öppnade, är synligt från trapphuset.

Å trappväggens norra sida löper en inskription af följande lydelse:

Then man är wijs och mycket snill/
som alt til bästa tyda will,

och å motsvarande plats på södra sidan läses:

Then som byggier wedh allmännevägen / han fåär månge mästare.

Förutom de begge anförda inskriptionerna i trapphuset läses öfver ingången till stora förmaket:

Man måste hålla thet trää i ära / som man har skugga aff.

Öfver ingången till magistratens korridor står:

Land skall medh lagh byggias.

och öfver ingången till stadsfullmäktiges korridor:

Så är by som bonde.

Liknande inskriptioner återfinnas i såväl stadsfullmäktiges som i magistratens sessionsrum. I den förra läses:

i dörrfälten:

En stund försummad giör offta ett heelt åhrs dröggmåhl;
Huus som byggias med allemans råå/
kommer aldrig taak uppå;
Gemene bästa är högsta lagh;

Rundt salen löpa följande inskriptioner:

Wichtig saak drijfj bäst medh maak;
Godh ord finner godt rum;
Tala i tijd / är högt förstånd;
Bij uthan wijse / the flyga willa wägar;
Godt sitta wedh styret / när intet blåås;
Tijd wil tagas i acht;
Ährlig man achtar hvarken loff eller laft;
Rijk och arm / all en malm;
Tillijka roos bäthen bäst;
Träädh bär ingen äpple åth sigh sielff;

I magistratens sal läses i dörrfälten:

Wedh rätt och lagh trijffj landh och stadh;
Willia eller wäldh är icke landzrätt;
Godh ordh och sträng straff håller landh och stadh wedh macht.

Inskriptionerna rundt salen lyda:

Mans ordh / mans åhra;
Ther lagh släpper / bör hedher möta;
Hwar äger hafva lagh och ey slagh medh androm;
Ther lagh brister / ligger frijden siuk;
Godh saak behåller platzen;
Ja och ney giör trätan lång;
Wräng dom drabbar dommaren sielff;
Wela lagh och giöra rätt är twäggehanda;
Om klaga wore nogh så funnes intet många oftyldhiga.

Från den med svarta och hvita marmor plattor belagda korridoren utanför stora festvåningen leda fem ingångar till våningens tre afdelningar, en till förmaket och två till hvardera af de begge stora salarne.

Det synnerligen vackert konstruerade förmaket är täckt med ett stjernhvalf med rika götiska orneringar på guld och grön botten, och har rusticerade väggar i matt oljefärg.

Från förmaket kommer man genom de 5 m. breda och 7 ½ m. höga hvalföppningarna, försedda med dubbla, tunga, gröna draperier med äkta guldborder, in i de begge sessionssalarna: till höger stadsfullmäktiges och till venster magistratens. Begge äro fullständigt lika såväl till dimensioner som konstruktion och dekorering.

Salarne äro försedda med 11 fot höga väggboiseringar i fyllningar, rikt dekorerade dörromfattningar, läktargallerier och synlig takkonstruktion samt plafond, allt i ek, utfördt på ett synnerligen förtjenstfullt och om stor konstskicklighet vittnande sätt af Jönköpings mekaniska snickerifabrik.

Målningen är hållen i grönaktig ton med salarnes kortsidor rikt ornerade med djur- och slingornament. Rundt långsidorna löper ett blindgalleri närmast taket, hvars bottenfält äro försedda med växtmotiv på terracottabotten. Kring salarna löpa väggfasta bänkar på medeltida sätt. Från taket nedhänga 7 takkronor af smidesjern med äkta förgyllning, 3 i hvardera sessionssalen och en i förmaket.

I stadsfullmäktiges sessionsrum komma ledamöterna att placeras två vid samma bord. Derjemte finnas ett särskildt ordförandebord, kartbord och referentbord. Ordförandestolen påminner om de gamla götiska korstolarne och är krönt med tvenne ugglor, vishetens symboler.

En liknande stol finnes för magistratens ordförande och i borgmästarens rum. Magistratens sessionsrum blir afskrankadt för åhörare.

Lika gedigen och ändamålsenlig, om ej så elegant, är de öfriga lokalernas utstyrsel.

Rummen i södra flygeln två trapper upp och vestra fasaden i samma våning äro försedda med 5 fot höga väggboiseringar samt i taket synliga träbjelkar och linieornerade bottenfält i olika färger. Väggarna i dessa rum prydas ofvan panelen med djur- och slingornament i ytmönster.

Möbleringen är af ek, enkelt men stilenligt genomförd i samtliga lokaler efter af rådhusets arkitekt uppgjorda ritningar levererad af aktiebolaget Max Sachs i Stockholm.

Armaturen, som är utförd af firman Josef Leja i Stockholm, är af svart smide och guldfernissad metall, stilenlig och gedigen.

Beträffande de inre anordningarna skulle kunna tilläggas ännu något, en upplysning af specielt intresse med afseende på dagens fes: rådhuset har sitt stora, väl inredda — *kök*.

Det är auktionskammarens utropningslokal som är inredd att kunna apteras för köksdepartementets behof. Vid ena väggen står några bordliknande, tjocka jernskifvor, uppburna af jernfötter. Jernfötterna äro gasledningar och »bordskifvan», som är 3 m. lång och 1 m. bred, kan upphettas till erforderlig värmegrad och bildar sjelfva det sinnrika gasköket. Hela apparaten kan, när den ej användes, inneslutas i ett hyllfack så att den får utseende af ett skåp.

Derjemte finnas tvenne mindre gaskök, tallrikesskåp, vask m. m.

Af intresse är jemväl fånggården, belägen midt emellan de begge öfriga gårdarne bakom trapphuset å östra sidan af byggnaden mot Stallgatan. Denna gård, som är högre belägen än de öfriga, är försedd med en skyddande mur. Häktet står genom en särskild afspärrad trappa i förbindelse med poliskammaren. En anordning som förtjenar nämnas är att fångvagn kan köra genom hela byggnaden från öster till vester genom dörrarne i dess södra parti, mellan hvilka löper en passage som står i förbindelse med häktet.

Efter dessa redogörelser för byggnadens olika delar skulle lämpligen kunna fogas att vid arbetets utförande de bästa konstruktiva anordningar för de olika materialiernas betingelser blifvit iakttagna. Samtliga detaljer och anordningar, från de minsta till de största, ha utarbetats af rådhusets arkitekt hr Hellerström.

— — —

Några siffror och uppgifter till komplettering af ofvanstående beskrifning torde ha sitt värde.

Rådhusets dimensioner äro:

Hufvudfasadens och östra sidans längd 59,2 m. (200 fot); kortfasadernas 29,6 (100 fot).

Byggnadens höjd från terrassen till taklistens öfverkant är 18,3 m. å mellanpartier och 20,5 å hörnpartier. Af de fyra hörntornen äro de tre, inberäknadt spirorna, af 18 m. höjd från taklisten, under det att det nordöstra är något mindre, eller endast 15,5 m. från taklisten. Det fyrkantiga klocktornet å hufvudfasadens midtparti har en höjd af 65,5 m., oberäknadt den 4,5 m. höga spiran.

En sifferuppgift, som vis

af Helsingborgs befästningar, skänkt af den bekante mecenaten byggmästare J. Andersson i Stockholm, sitta redan på sina platser och kunna obetingat sägas utgöra den ståtliga byggnadens förnämsta prydnader.

* * *

Afbildningen här ofvan af de båda rådhusen, som vi tro skola bereda isynnerhet på andra orter nu boende gamla helsingborgare stort nöje och som ock må tjena till att visa våra talrika nya läsare huru Helsingborgs Dagblad är i stånd att äfven lemna illustrationer till dagskrönikan, symboliserar på ett särdeles upplysande sätt

ett sekels utveckling

i Hesingborgs stads historia. Den nu utdömda rådhusbyggnaden ter sig vid sidan om det imposanta rättvisans tempel, som nu blifvit rest, såsom en pygmé bredvid en jätte. Det är onekligen en slående bild af det forna lilla obetydliga Helsingborg i dess vanmaktsdagar gent emot våra dagars stolta, lifskraftiga samhälle, det är den anspråkslösa, fiskläge liknande småstaden mot den uppåtsträfvande handels- och sjöfartsstaden, som med framgång täflar om ett af de främsta rummen bland Sveriges stadssamhällen. Utvecklingen under den tid, som ligger emellan de begge byggnaderna, har här varit både relativt raskare och mera oafbruten än i någon annan stad i landet.

En god mätare i detta afseende är folkmängden. Helsingborgs folkmängd, som vid den tid, då det gamla rådhuset började uppföras, eller omkring år 1796, utgjorde cirka 1,700 personer, hade

år 1810	stigit till	c:a	2,100	personer
» 1820	»	»	2,400	»
» 1830	»	»	3,000	»
» 1840	»	»	3,200	»
» 1850	»	»	4,100	»
» 1860	»	»	5,300	»
» 1870	»	»	8,000	»
» 1880	»	»	11,500	»
» 1890	»	»	20,400	»
och utgjorde vid slutet af år 1896		c:a	22,600	»

Och stegringen har, som sagdt, pågått utan afbrott, hvarutinnan Helsingborg under detta århundrade är enastående bland de svenska städerna.

Tillväxten har derjemte varit af sådant slag, att bevillning och fastighetsvärde ökats i dermed fullt jemförlig grad, eller väl rättare i ännu högre. Utan öfverdrifven lokalpatriotism kan väl ock tryggt sägas, att det nutida Helsingborg bär en storstadsprägel såsom ingen annan dermed i storlek jemförlig stad i vårt land. Utvecklingen af våra hamnar och våra kommunikationer har ock varit af en art och omfattning, som i början af århundradet ingen kunde ana, som vittna om en sjudande lifskraft, af hvilken man bör ha rätt att hoppas mycket för framtiden.

Helsingborg har höga anor, har en gång för länge sedan ansetts som hufvudstaden i »konungariket Skåne« och har varit Skånes rikaste stad. Stor sak i »hufvudstads«-värdigheten; men det må vi på denna märkesdag i samhällets historia lofva oss sjelfva, att vi hvar i sin mån skola göra allt för att denna stad, som vi städse med stolthet höra nämnas »Sundets perla«, skall bli såsom sådan vårdad, att de naturliga förutsättningarna ej gifmild försyn förlänat den skola i hvad på oss ankommer bli tillgodogjorda, och att vi med all flit skola bygga vidare på den grund till en ny, om icke storhetstid, så åtminstone tid af framåtgående, som våra fäder lagt. Och med tanken fäst på den byggnads bestämmelse, som i dag inviges, med tanke på att derifrån impulserna till och ledningen af samhällsarbetet skall i väsentlig mån utgå, må vi ena oss i den bön, hvarmed grundläggningsdokumentet afslutas:

Gud gifve sin nåd till lagens rätta skipande och samhällets goda vård i detta hus!

Helsingborg

— ***Rådmanstjensten i Helsingborg*** efter afliden rådmannen Nordenstierna har förklarats till ansökan ledig. Ansökningar ingifvas till magistraten inom 56 dagar från den 27 sistlidne December.

—***I stadens repetitions- och fortsättningsskolor*** förrättas inskrifning å tid och ställe, som angifves genom annons i dagens tidning. Den deri intagna undervisningsplanen talar tydligt för dessa skolors praktiska betydelse för den ungdom, som afslutat undervisningen i den egentliga folkskolan. Särskildt må påpekas, att från och med detta års början en fortsättnings skola för gossar träder i verksamhet.

— ***Totalgersättningen*** för Helsingborgs stad för år 1896 utgör kr. 71,510: 33

— ***Härvarande frimurareloge*** besågs i går af tvenne medlemmar af den deputation Stora Landtlogen i Berlin sändt till Köpenhamn för att öfvervara danske kronprinsens 25-åriga jubileum som ordförande-mästare, tyske kejsarens general adjutant *von Kerycke* generalsekreteraren i Stora Landtlogen i Berlin *Rabe*. Logen förevisades af lifmedikus Hafström, konsul Stewénius och kontrollör Lundius, och uttryckte de besökande sin synnerliga till fredsställelse med densamma inredning.

— ***Bjuf—Hyllinge-banan***, som redan före jul var färdiggrusad så att sockerbetor och timmer å densamma transporterades, tycks komma att framdragas — att börja med — till Rosendahl. Man har nemligen gått ett godt stycke förbi grundgrafningsöppningen till skorstenen vid schaktet och kurfvat i rigtning mot Rosendahl. Bolagets önskan är att framdraga banan till Ödåkra genom det lifliga, rikt befolkade Fleninge. Denna bana skulle otvifvelaktigt komma att bära sig godt. Från gårdarna Lydinge, Rosendahl och Hyllinge samt de många stora egendomarne i Fleninge och Kropp kunde man påräkna en mycket god godstrafik och persontrafiken skulle från nämnda ställen äfven säkerligen blifva ganska god, skrifver en korrespondent till Helsingborgs Dagbl.

— ***Råd samhälles municipalstyrelse*** har till sin ordförande utsett kapten *C. Sundin*, meddelas H. D.

— ***Hedersgåfva.*** Underbanmästaren *Nils Olsson* i Kattarp har af banvakterna vid Höganäs—Åstorp-banan erhållit en synnerligen vacker regulator som ett erkännande för den humanitet och det tillmötesgående' han under sin 6 åriga tjenstgöring som förman för banvakterna visat dem, såväl som ock de arbetare som stått under hans befäl. Gåtvan öfverlemnades nyårsafton, skrifves till H. D.

— ***Amaranterbal*** firades i torsdags afton å Knutssalen i Malmö och var lik som sina närmaste föregångare lysande. Följande 36 damer och herrar intogos i orden:

Damer:	*Införda af:*
fru Gabriella Scholander	hr Carl Thomée,
fru Hilma Frost,	utan reception,
doktorinnan Henriette Welin,	ingeniör Djurson,
fröken Augusta Wrangel von Brehmer,	frih. Malte Ramel,
fröken Elsa Wallenstrand,	hr Ernst Kruse,
fru Sigrid Byström,	hr Carl Hommerberg,
fröken Norlander,	konsul Max Engeström,
friherrinnan Olga Wrangel von Brehmer,	utan reception,
fröken Olga Wrangel von Brehmer,	löjtn. frih. C. von Essen,
fröken Emma Beijer,	hr Peter Ståhle,
fröken Anna Beijer,	löjtnant Thomas Holm,
fröken Marianne Dieden	hr Axel Richter,
fröken Martha Kramer,	konsul Einar Hörstedt,
fröken Ali Faxe,	löjtnant E. Kockum,
fru Fredrique Hallberg,	utan reception,
fröken Olga Frost,	löjtn. Jaques Quensel,
fru Elisabeth Modin,	löjtnant frih. Nils Djurklou,
fröken Stina Gyllenkrook	friherre Augustin Beck-Friis.

Herrar:	*Införda af:*
ingeniör Erik Scholander,	fru Gabriella Scholander,
fabrikör Samuel Frost,	utan reception,
doktor Herman Welin,	doktorinnan Welin,
bankdirektör J. A. Qvistlund,	fröken Jenny Frost,
kapten C. Norlander,	fru Apolloff,
fil. d:r John Kruse.	fröken Ida Flensburg,
löjtnanten frih. Otto Malte Ramel,	fröken Daisy Ståhle,
hr Gustaf Dieden,	fröken Cecile Harmens
löjtnanten Aug. Ehrenborg,	fröken Ingegerd von Mentzer,
löjtn. frih. Carl Akerhjelm,	utan reception,
landssekreterare F. Hallberg,	fröken Olga Frost,
löjtn. Rud. Stridbeck,	fröken Martha Kramer,
disponent Sophus Houmann,	fröken Clara Dieden,
disponent Carl J. Bergh,	d:o,
vice häradshöfd. Chr. Hommerberg,	fröken Elin Ståhle,
hr C. J. Oldberg,	fröken Siri Ahlström.
hr Laurits Lachmann,	
med d:r Olof Lundblad,	

De vid tillfället officierande voro: stormästare landshöfding R. Dickson, stormästarinna fru S. Dickson, född Sparre. kanseler kammarherre G. J. Coyet å Torup, ceremonimästare friherre Otto Thott, ceremonimästarinna friherrinnan H. A. Coyet, född Oxenstierna, ordningsman grefve Patrik Hamilton, intendent grosshandlare C. J. Oldberg, skattmästare grosshandlare L. Faxe och sekreterare auditör A. T. Berghman. Prestaverande damer voro fröken E. Dickson och fröken Augusta Ramel.

Vid balen, som afblåstes kl. 1 på natten, täfldes ungdomlig fägring, utsökta baltoaletter och guldsmidda uniformer med hvarandra om priset.

I går gafs afton amarantsoaré å Stadt Hamburg.

— ***Köpet af Hook har återgått.*** Köpet af Hook, drottning Sofias sommarställe under de senaste åren, har, enligt G. P:n, återgått. Det vackert belägna godset kommer sålunda ännu att stanna i grosshandlare Ekvalls arfvingars och grosshandlare Petrés i Oskarshamn ego.

— ***Grefve Brahes bröllop.*** Kronprinsen och kronprinsessan komma att hålla bröllop för kammarherren hos kronprinsen grefve Brahe och hoffröken hos kronprinsessan fröken Nordenfalk i kungl. slottskapellet tisdagen den 12 d:s. Till ceremonien hafva inbjudits konungen och drottningen, arffurstarna, hertiginnan af Dalarne, prinsen och prinsessan Bernadotte, vidare svenska och norska statsråden, härvarande beskickningschefer, hofvet, samtliga med fruar, samt bradparets slägt.

Kronprinsen gifver efter vigseln dejeuner för brudparet och dess närmaste slägtingar samt medlemmar af hofvet.

— ***Statens jernvägar.*** Till stationsinspektor ha utnämnts vid Mullsjö, förste stationsskrifvaren vid Göteborg *C. G. Österberg*, vid Delsbo, förste stationsskrifvaren vid Storvik *N. R. G. Siegbahn*; samt vid Gällö, stationsskrifvaren vid 3:dje distriktet *J. Möller*.

— ***Erkebiskopens helsotillstånd*** har under de sista dagarna något förbättrats. Morgnar och förmiddagar erfar dock patienten känsla af matthet och måste fortfarande vara sängliggande.

Konungen och drottningen hafva under de senare dagarne gjort sig underrättade om erkebiskopens helsotillstånd.

— ***Städernas folkmängd*** vid årsskiftet utgjorde: (+ betyder ökning och — minskning).

Lidköping	5,350	— 7
Sköfde	4,570	+ 41
Filipstad	3,360	+ 117
Strömstad	2,803	+ 62
Norrtelje	2,521	+ 87
Örnsköldsvik	2,164	+ 92
Falkenberg	2.096	+ 0
Öregrund	951	+ 13
Borgholm	866	+ 21
Östhammar	743	— 13
Ystad	9,074	+ 141
Lund	15,727	+ 60

— ***Arbetsstatistikfrågan.*** Regeringen har nu uppdragit åt kommerskollegium att utföra de arbetsstatistiska undersökningar, till hvilka riksdagen för år 1897 anvisat medel. I enlighet med kollegiets förslag, sådant detta modifierades af granskningsmännen, har dervid förordnats, att undersökningarna skola omfatta bageriyrket och så vidt möjligt sträcka sig till samtliga bagerier dels i städer och köpingar jemte, der så kan finnas lämpligt, s. k. förstäder och i öfrigt städer och köpingar närmast omgifvande landsbygd och dels vid andra platser å landsbygden med mera sammanträngd befolkning.

Primärgruppgifterna skola, enligt af kollegium fastställda formulär, insamlas dels genom å de särskilda orterna boende specialagenter, dels genom undersökningarnas ledare eller särskilda reseagenter. Kollegium eger antaga ledare af undersökningen samt öfriga för uppgifternas bearbetande erforderliga extra biträden med arfvoden, som kollegium eger bestämma. Undersökningens resultat skall offentliggöras utan samband med öfrigt officielt tryck under benämning »arbetsstatistik».

— ***Nya apoteket i Orsa.*** Till personliga privilegiet å apoteket i Orsa, hvartill det nuvarande medikamentsförrådet der städes skall den 8 nästa Juli förändras, har medicinalstyrelsen hos k. m:t föreslagit examinerade apotekaren *K. Björkman*.

— ***Apotekareförordnande.*** Apotekaren C. J. Nordin i Malmö har erhållit ledighet från den 5 d:s till den 16 Febr. från apotekets skötsel och är exam. apotekaren *Herman Ahlberg* förordnad att under tiden förestå apoteket.

— ***Äktenskapsbrott och äktenskapsskilnad.*** Samtliga domkapitlen och Stockholms stads konsistorium ha inkommit till justitieombudsmannen med sina svar å dennes fråga huruvida i sådana fall, då äktenskapsbrott föranledt skilnad i äktenskap, orsaken till skilsmessan plägar uppgifvas i skiljebrefvet.

— ***Isarna i Stockholms skärgård*** äro nu delvis körbara.

— ***Dödade af snölavin.*** Hemmans egaren T. Jonsson i Bjurattnet begaf sig den 3 dennes jemte sonen Erik till Ansättfjället för att fånga ripor. Då de ej kommo tillbaka anställdes efterforskningar med det resultat, att fader och son anträffades döda under en väldig snölavin. De hade qvästa under snömassorna och med dem fått göra färden utför fjället. Jonsson efterlemnar hustru och 6 minderåriga barn, telegraferas från Östersund.

— ***Henrik Wranér*** är författare till den diktsamling »Ögonblicksbilder», hvilken vid Svenska akademiens senaste årssammankomst förklarades hafva belönats med utmärkelsen »Mention honorable».

— ***Svenska — med. d:r i Amerika.*** Enligt amerikanska tidningar har en svenska, fröken *Hedvig Malmström*, för några veckor sedan promoverats till medicine doktor vid Coopers medical college i Kalifornien, Förenta staterna.

Född i Dalarne, genomgick fröken Malmström Karlstads högre elementarläroverk för flickor. Sedan hon genomgått gymnastiska centralinstitutet i Stockholm och en tid arbetat under ledning af den bekante major Th. Brandt, hvars behandling af frontimmerssjukdomar är vida känd, begaf hon sig till Finland, hvarest hon i Wasa grundade ett eget gymnastikinstitut. På kallelse af hofrådet Oldevig slog hon sig sedan ned i Dresden, hvarest hon förestod frontimmersafdelningen för hans gymnastikinstitut derstädes. Efter 2 års vistelse i Dresden flyttade fröken Malmström öfver till Amerika hösten 1891 för att der egna sig åt gymnastik och massage. Af skolrådet i Sacramento i Kalifornien blef hon strax efter sin ankomst anställd som lärarinna i svensk gymnastik vid de offentliga skolorna derstädes. Sedan 1893 har hon varit bosatt i San Fransisco der hon jemte en annan eger det väl renommerade Swedish medical gymnastic institute.

Fröken Malmström har tagit en vackr läkare examen, hvilket bland annat bevisas deraf, att hon af den medicineka fakulteten vid nämnda läroverk kallats till amanuens vid dess kliniker. Hon håller föreläsningar vid läroverket och tjenstgör dagligen vid klinikerna.

— ***Rättelse.*** Den af stadsfullmäktige i Landskrona beslutade teckningen af 300,000 kr. i en jernväg österut gäller den förut omtalade linien från Billeberga med sträckning öfver Svalöf och Billinge samt slutpunkt i Höör, hvilket ej tydligt framgick af telegrambyråns meddelande i går.

Telegram.

Till Helsingborgs Dagblad

Genom Svenska Telegrambyrån och Ritzaus byrå.)

Val till Första kammaren.

Östersund den 8. Landstinget har i dag till ladamot af riksdagens Första kammare med 17 röster valt hofmarskalken frih. *A. R. von Kræmer*.

Landshöfding Sparre erhöll 12 röster.

Första kammarens förtroendemän.

Stockholm den 8. Enligt St. D. lära Första kammarens förtroendemän sammanträda i Stockholm den 10 d:s.

Sakkunniga i jernvägsfrågor.

Stockholm den 8. Civilministern har begärt och erhållit k. m:ts bemyndigande att få öfver koncessionsansökningar om anläggandet af jernvägar inhemta yttrande af sakkunniga, hvilka han finge tillkalla.

Till komitérade hafva af civilministern utsetts Första kammarens talman grefve *Sparre*, landshöfding *Svedelius* och häradshöfding *Restadius*.

Första frågan, öfver hvilken de komiterades yttranden begärts, har hafva varit hr Carl Herslows och flerras begäran om koncession å jernvägen Malmö—Trelleborg. De sakkunniga hafva enligt St. Dagbl. förklarat skäl icke föreliggande att vägra koncessionen.

En cause célèbre i London.

London den 8. Rättegången mot lady *Scott* m. fl. för förtal af earl Russel har i dag afslutats. Samtliga de tilltalade dömdes till hvardera 8 månaders fängelse.

Nordamerika och Cuba.

Washington den 8. I senaten har Mills föreslagit en resolution, i hvilken Cubas oafhängighet erkännes och 10,000 dollars anslås till anställande af ett amerikanskt sändebud på Cuba. I resolutionen förklaras vidare, att erkännandet af Cubas oafhängighet tillkommer kongressen, icke presidenten.

Förslagets behandling har uppskjutits till måndag.

Situationen i Sydafrika.

London den 8. Från Kapstaden telegraferas: Enär massakrerna och jäsningen bland infödingarne i Betschuanalandet fortfara, ha de frivillige i hela Kapkoloninen uppmanats hålla sig färdiga att träda under vapen.

Upproret på Cuba.

Madrid den 8. Enligt officielt telegram från Havanna har general Weyler lemnat provinsen Pinar del Rio för att personligen leda operationerna i provinserna Havanna och Matanzas och der efter begifva sig till Santadore. Det är general Weylers afsigt att uthungra insurgenterna.

Pesten i Indien.

Bombay den 8. Till följd af den genom pesten framkallade utvandringen har invånareantalet i Bombay minskats med hälften. Dödligheten för veckan uppgår till 200 på 1,000. I de infödes qvarter ligga affärerna till större delen nere. Flertalet handelsbodar äro stängda.

Grannlanden.

Dödsfall. Generallöjtnanten f. statsministern *Kjerulf* har afliden i Kristiania, meddelar ett gårdagstelegram.

Ibsons nya skådespel lär komma att uppföras på Kristiania teater omkring den 20 d:s.

»*Finansen*».

Fridtjof Nansen har nu, påstår en tidning, förtjenat så mycket pengar på sin nordpolsbaddrift, att den norska folkhumorn döpt honom till »Finansen».

Teater och musik.

Helsingborgs teater. I går afton uppfördes den muntra farsen «Champignol mot sin vilja», med bl. a. dråpliga bilder till historien om lägerlifvets vedervärdigheter. Spelet gick på samtliga händer med god fart och publiken hade roligt, hvilket ju är den bästa rekommendation ett dylikt stycke kan få.

På söndag uppföres samma pjes för andra gången.

I afton från kl. 1/2 7 till 1/2 10 gifves för tredje gången «Vermländingarne».

Från allmänheten.

Med anledning af den inom stadsfullmäktige denna dag af direktör M. Sommelius väckta och för flertalet af ledamöterna säkerligen mycket öfverraskande motionen angående borgmästareembetet i Helsingborg, och då vi, med full erkännande af den långa och framgångerika verksamhet hr borgmästaren E. von Stockenström utöfvat inom samhället, vågat hoppas, att hans beprövade skicklighet och rika erfarenhet framgent skolat komma samhället till godo, samt då vi icke velat framkalla en offentlig diskussion i denna grannlaga fråga, ansé vi oss nödsakade att uttrycka vårt ogillande af motionen i den form, den nu föreligger, och få på grund häraf anmäla vår reservation mot stadsfullmäktiges i ärendet fattade beslut.

Helsingborg den 7 Januari 1897.

N. Persson. *G. Bergenstråhle.*
G. Naumann. *C. G. Stewénius.*
F. J. Jepson. *Ang. Sylvan.*
F. Trägårdh. *Thure Röing.*
Oscar Trapp. *And. Olsson.*
Th. Ljungberg. *H. P. Lindell.*
C. E. Pettersson. *J. Hafström.*
Chr. Ehnberg. *Claës E. Johansson.*
L. Wirgin. *Elof Holmqvist.*
O. Hedenblad. *Nils Andersson.*
C. A. Banck. *P. B. Borgström.*
C. Sylvan. *P. v. Möller.*
August Wingårdh. *G. Peyron.*
Axel Tretow.

Snar hjelp, dubbel hjelp!

Vid eldsvådan uti Timmerhandlaren Sven Bengtsons hus Södergatan 19 fick enkan Johnsson alla sina tillhörigheter uppbrända och står nu i största nöd utan hem, kläder eller det allra nödvändigaste. — En vördsam framställan göres derföre till alla bättre lottade inom samhället att medels bidrag afhjelpa den stackars menniskans nöd. — Listor finnas tillgängliga i Killbergs bokhandel och i Carl Tilly's kontor hvarest bidrag emottagas med tacksamhet, och kommer redogörelse för inkomna bidrag att i tidningarna kungöras.

Handelsafdelning.

Noteringar å värdepapper. Å fondbörsauktion i Stockholm den 7 d:s försåldes bl. a. följande värdepapper:

Obligationer: 3,000 kr. Skåne—Hallands jernvägsaktiebolags 5 proc. af 1892 till 102 9/10 proc, 2,000 till 103 1/10 proc.

Lotter och aktier: 150 i Billesholm—Bjufs aktiebolag, lyd. å 100 kr. med kup. f. o. m. n:r 2 [1896], till 103 kr.

Derjemte utbjödos 15 aktier i Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag, lyd. å 90 kr., med kup. f. o. m. n:r 13, till 240 kr., men funno icke köpare till angifna värdet.

Spanmålsnoteringar i Helsingborg

Helsingborg den 9 Jan.

Spanmålsnoteringarna här ställa sig sålunda:
Hvete: kr. 15: 50 à 16: 50.
Korn, 2-rad.: kr. 12: — à 13: —.
Havre: kr. 9: — à 10: —.
Råg: kr. 11: — à 12: —.
Tendensen: fastare.
Tillförseln: nästan ingen; säljare intaga en afvaktande hållning.

Göteborgs börs den 8 Jan. Från härvarande marknad föreligga för dagen följande noteringar.

Hvete noteras i kr. 15 à 16: —.
Ryak råg noteras i kr. 12: —.
Svensk råg noteras i kr. 11: — à 11: 50.
Korn noteras mellan kr. 12 och 14: —.
Arter noteras i kr. 16: 50.
Bönor noteras i kr. 9: 75.
Värdet för havre anses vara: kr. 8: — för oriad hvithafre, kr. 8: 25 för riad hvit, kr. 9: — för svarthafre och kr. 9: — för probsteier.
Allt pr 100 kg.

Handelstelegram

till Helsingborgs Dagblad.

New-York den 8.	Dagskurs:	Kurs d. 7:
Cable Transfers	487 1/8	487 1/8.
Bomull i New-York	7 3/16.	7 3/16.
Petroleum standard withe 1 New-York	620	620
D:o Pipeline Certific. pr Febr.	90.	90.
Mjöl (Spring-Wheat clears)	360.	360
Majs pr Januari	29 1/4.	29 3/8.
Rödt vinter-hvete	98	99 3/8
Kaffe fair Rio N:o 7	10 1/4	11 3/4.
» Rio N:o 7 pr Febr.	980.	985.
Socker	2 7/8	2 7/8.

Underkjolar,

ett större parti, utsäljes för utländsk fabrikants räkning, billigt fr. kr. 1: 75 till 20: 00 pr st.

i

Specialaffären

för Dame-artiklar och Sybehör.

Rudolf Ewerlöf,

Kullagatan 1.

Rikstelefon.

Frakt f. spanm. t. Liverpool	3.	3 1/2.
Flott Western steam	412.	407.
Flott Rohe & Brothers	440.	435.
Fläsk (short clear)	400.	387.

Bremen den 8. Petroleum stilla, 570 pfg., säljare.

Antwerpen den 8. Petroleum stilla.

Amsterdam den 8. Rapsolja loco 29 1/2, pr Mai 28 5/8.

Glasgow den 7. Råjern. Mixed numbres warrants 48 sh. 5 d.

Liverpool den 8. *Bomull.* Omsättning 10,000 balar, deraf till spekulation och export 500 b. Middl. Upland. 4. Tendensen: stilla.

Paris den 8. Råsocker 88 % loco 25. Hvitt socker n:r 3 pr Jan. 26 1/4, pr Maj—Aug. 25 1/4. Tendensen: fast.

London den 8. Råsocker stilla, raffineradt d:o fast.

Paris den 7.	Dagskurs:	Kurs d. 6
Mjöl pr Januari	46,90	46,70
pr Februari	47,10	47,00
pr Mars—Juni	48,20	48,00
pr Maj—Augusti	48,80	48,80

Tendensen: fast.

Berlin den 8	Dagskurs:	Kurs d. 7
Hvete pr Maj	180,25	179,00
Råg pr Maj	131,25	130,75
Hafre pr Maj	132,50	132,25

Tendensen för hvete och råg fastare.

Köpenhamn den 8. Marknaden stilla.

Nytt hvete, disponibel, 130—133 6: 35—6: 45. Ny råg, disponibel, 124—128 4: 25—4: 45. Korn 2-rad. nytt, allm. 112—114, 0: 00—4: 90. Bättre 114—116, 5: 00—5: 15. D:o 6-rad., nytt, 107—112 5: 00—5: 40. Ny hafre, sjæl., 33—92, 5: 35—5: 65. Majs, amerik., 3: 55 att mottaga.

Antwerpen den 8. Hvete häfdad.

Amsterdam den 8. Råg loco häfdad, pr Mars 112, pr Maj 114, pr Juli —.

Liverpool den 8. Hvete 1 d. lägre, mjöl fast, majs 1/4 d. lägre.

London den 8. Tillförseln sedan sista måndagen: Hvete 42,510, korn 25,310, hafre 56,610 quarters. Hvete långsam försäljning till måndagspriser. Korn och majs stilla. Hafre betingar sista priser. Svensk hafre utan efterfrågan.

Vid kusten utbjödos i dag 2 skeppslaster hvete. Flytande hvete 3 d. högre, d:o korn fast, d:o amerikansk majs 1 1/2 d. högre.

Fläskpriserna på Köpenhamns torg. Den 8 Jan. Med riklig tillförsel betaltes grisar i dag med 33—35 öre pr ℔, efter storlek och qvalité.

Hamburg den 8. *Officiel smörnotering:* (De förenade smörhandlarnes noteringskommission). Brutto en gros-pris i Rmk pr 50 kilo netto, ren tara, utan dekort. 1:a klass 104—112; 2:a kl. 98—103. Tendensen: flau.

Hamburg den 7. Tillförseln under veckans lopp: 47,1 4 säckar kaffe.

Priserna voro: Ordiner 40—52, reel 51—61, god 62—65, fin 67—72. Vasket 75—80.

Hamburg den 8. *Officiel kaffenotering:* God average Santos: pr Jan. 53, pr Mars 53 1/2, pr Maj 53 3/4. Tendensen: stilla.

Hamburg den 8.
Diskonto 3 1/2. Valutor stilla.
Vexelnoteringar. London l. s. 20 22 1/2, k. s. 20,39. Paris l. s. 80,38, k. s. 80 78. Antwerpen l. s. 80,28. Petersburg l. s. 213,00. Amsterdam l. s. 167,40, k. s. 168,60
Fonder stilla.

Kursnoteringar i Skånes Enskilda Bank och Kristianstads Enskilda Bank den 9 Januari 1897.

	Säljer	Köper
	a/v	3 mån
London 1 pd sterl.	18: 19	18: 04
Hamburg 100 r.-mk	89: 15	88: 20
Paris 100 francs	72: 15	71: 55
Antwerpen »	72: 05	71: 45
Amsterdam 100 flor.	150: 40	149. 00
		a/v
Kristiania 100 N kr.	100 05	100: 00
Nordamerika 100 doll.	378. 00	
Petersburg 100 silfverrubel	198: 00	

Sjöfarts-afdelning.

Helsingborgs hamn.

På redden. Den 8 Jan. Skonert »Augusta», Bökberg.

Ex- och importen.

Utklarerade fartyg: Den 6 Jan. Ång. Malmö, Thorlacius, t. Köpenhamn, för Frits Larsen: 350 kg. smör; för Otto Jönsson: 6 fat räämnen; för Allers Fam.-journ.: 3 låd. tryckesaker; för A. & T. Tengvall: 1 paket och 1 låd. trälister; för Berger & Romare: 19300 kg. smör, 180 kg. kött, 140 kg. talg; ångfärj. Kronprs Louise, Stuhlmann, t. Helsingör, för Statens jernväg: 75200 kg. sill, 37 kbm. timmer, 80 kg. kött, 1060 kg. fisk, 16200 kg. trottoirsten, 4000 st. murtegel, 80 kg. jernvaror; för A. Thomée: 20 kbm. furuved; för Bodafors Nederlag: 1 länstol; f-båt Neptun, P. Pettersson, t. Köpenhamn, för Joh. Wulff: 115 st. tomfat; ång. Jyden, Chr. Lund, t. Danmark, tom.

Sjöolyckor.

Förlist fartyg. I Oskarshamn hemmahörande skonerten »Elisabeth» på resa från Oskarshamn till Metil, har förlist på kusten af norra Skotland. Besättningen är räddad, meddelas genom S. T. Mfl.

Befarad sjöolycka. Skonerten »Sirius», som de första dagarne i December afgick från Yarmouth på resa till Helsingör, har ännu ej framkommit till bestämmelseorten, och man fruktar, att skeppet förolyckats med man och allt, hvilket ytterligare bekräftas deraf, att skonertens båt och papper uppfiskats i Nordsjön. Besättningen utgjordes af 6 man.

Grundstötning. Ångaren »Solide» af Stockholm, kapten Winquist, grundstötte i onsdags afton på nordsidan af Lynetten, men kom åter flott utan assistans och ingick till Köpenhamn för att lossa. Ångaren är oskadad.

Svenska barkskeppet »Hilda» på resa från Burnt Island till Trelleborg, har inkommit till Karlshamn med förlust af segel.

Svenska fartyg i utrikes fart.

QUEENSTOWN 4 Jan. Ulrika, Johnsson, fr. San Fransisco. — NEWORLEANS 11 Dec. Sundsvall, Svensson, fr. Santos. — SAVANNAH 23. Gurli, Ljungberg, t. Hull. — HAVRE 5 Jan. Gamen, Falberg, t. Cardiff. — HARTLEPOOL 4. Anna Larsson, fr. Göteborg; Prins Oskar, å., t. Blyth. — FREDRIKSHALD 31 Dec. Alex. Keiller, å., Sundström, fr. Göteborg; Themis, Haglund, fr. Boness. — QUEENSTOWN 5 Jan. Falkland, Bank, t. Sunderland. — GIBRALTAR 31 Dec. Oscar II, å., ostv. bestämd.

Hemsänd besättning. Besättningen på den vid Lister, för någon tid sedan strandade briggen »Constance» af Kalmar är nu hemsänd från Christiansand.

Förbjuden ankarplats. Sjöfarande varnas i »Underrät. för Sjöf.» för att norr om Kastrup Knä ankra i öfverenslinien för Dragörs fyrar eller så nära sagda linie, att fartyget vid svajning kan komma att delvis eller helt och hållet skymma ifrågavarande öfverensfyrar. Sådan ankring kan komma att medföra ansvar.

Hanstholms fyr. Hanstholms elektriska fyr och mistapparaterna derstäder äro åter i ordning.

Anmälde resande.

Hotell Mollberg. Den 8 Jan. Kronofogde J. Ekelund, Görslöf; grosshandl. H. Peters, Göteborg, A. Ipsen, Köpenhamn; hr O. Ekman, Sundbyberg; löjtn. Brunnström, Pilshult; godsegare Berg, Amalienlund; kronofogde Bruzelius, friherrinnan v. Mend, Klippan; patron Hallenborg, Herrevadskloster; redaktionssekr. Lundgren, Malmö; grosshandl. C. F. Rosenqvist, Göteborg, L. Schweitzer, Hamburg, Ellvin, Göteborg, H. Andersson, Stockholm, C. Arvidson, Göteborg, Hubsch, Tyskland; G. Becker, Frankfurt a. M.

Hotell Munthe. Den 8 Jan. Handlanden A. Nylén, Eslöf, J. W. Bergman, Malmö; maskin. Nilsson, Helsingborg; landtbruksg. B. Olsson, Kullen, S. Jönsson, Vegeholm; hr N. Thorstenson med fru, Höganäs; ingen. C. O. Magnusson, Stockholm; fru Persson, Köpenhamn; kapten C. Nygren, Falkenberg, landtbr. G. Svensson, Sånna; kassör C. Paulig, Nyköping.

Hotell Garni. Den 8 Januari. Kapten Sandin, Stockholm; resandena B. Lindner, Borås, A. K. Åhman, Göteborg; köpmännen J. Nilsen, A. N. Ohlsen, Köpenhamn; fabrik. L. E. Hanmar, Norge; fru, Clara Sandell, Halmstad; inspekt. E. Melin med fru och son, hr O. Fridström, Malmö; landtbr. A. Gunnarson, Edavalla.

Senaste underrättelser.

— ***Till jubileifonden*** har Köpings mekaniska verkstad anslagit 1,000 kr.

—***Riksdagen öppnas*** högtidligen den 19 dennes af konungen å riksalen, dervid de furstliga gästerna från Danmark komma att närvara.

— ***Fartygshandel.*** Till H. D. skrifves från Köpenhamn: Vid »Kjöbenhavns Skibssalgsbureau», Charles Hvilsom, har skonaren »Nicoline», 108 reg.-tons, hemmahörande i Thisted, blifvit såld till Lerberget pr Höganäs för ett pris af 8,000 kr. Skonaren skall föras af kapten *P. Olsson* från Lerberget.

Genom samma firma har galeasen »Betzy» af Torshamn, 41 reg.-tons, försålts till skepparen H. Nilsen Skov i Köpenhamn för obekant pris.

— ***Kungligt på kungajubileet.*** Det förljudes, att kejsarne af Ryssland och Tyskland komma att personligen framföra sina lyckönskningar till konungen vid hans regeringsjubileum i år. Några definitiva beslut härom torde dock ännu icke hafva fattats.

Äfven åtskilliga andra furstliga personer lära kunna väntas till jubileet, såsom konungen af Sachsen, storhertigen af Baden, medlemmar af danska konungafamiljen, m. fl., skrifves från Stockholm.

— ***Pressen.*** Till redaktör för Trelleborgs Allehanda har antagits fil. kand. *L. Rydner*, f. d. medarbetare i Skåningen Eslöfs Tidning.

— ***Styrelsen för Vallby sparbank*** har förbundit sig att ersätta den brist, som genom bankens förluster i Östbergska och Lundströmska konkurserna möjligen kan uppstå i insättarnes behållning. Derjemte har styrelsen tecknat 2,000 kr. såsom ny grundfond för banken, meddelas oss genom S. T. Mfl.

Meteorologiska observationer.

Den 8 Januari 1897.

Ort.	Barom.	Therm.	Vindens riktning.	Vindens styrka.	Väderlek.	Nederb.
Stornoway. .	766	4	OSO	2	disigt	1
Valentia. . .	752	7	ONO	3	mulet	1
Yarmouth. .	758	4	O	4	disigt	9
Skudesnes. .	776	0	O	1	lätt mulet	0
Skagen	779	—2	O	1	disigt	
Köpenhamn .	777	—1	OSO	2	d:o	0
Hammershus	777	—1	O	2	d:o	0
Hamburg . . .	772	—7	OSO	3	d:o	0
Neufahrwass .	777	—9	S	1	töcknigt